

NOTA PRÈVIA: Aquest any presentem una **nova estructura de memòria que reflecteixi clarament la nostra visió.** Així, a través de les pàgines següents us presentem l'interconnexió entre la nostra feina al **SUD** on portem a terme el programes de cooperació i la nostra tasca al **NORD**, on s'integren les activitats de formació, sensibilització i incidència política, allò que en el món de la cooperació denominem Educació per al Desenvolupament. Perquè a ESF Catalunya sabem que la palanca del canvi, de la transformació, s'ha de moure aquí al **NORD**, i que la tasca que es desenvolupa al **SUD**, als països empobrits, ens permet ser testimonis i recollir arguments per a fer aquella incidència necessària per a aconseguir revertir la situació d'injustícia a la que volem fer front. **A les pàgines que segueixen podreu veure l'esborrany de la memòria, però encara falta algun testimoni i article. A mitjans de la setmana vinent presentarem proposta de memòria complerta.**

P.2

ÍNDEX

Presentació

Som ESF

Aigua i governabilitat (Nord/Sud)

Energia i indústries extractives (Nord/Sud)

Serveis urbans, ciutadania i hàbitat (Nord/Sud)

Sobirania Alimentària (Nord/Sud)

Educació crítica i transformadora

Comunicació

Informació econòmica

Seus i agraïments

Memòria de l'Associació Catalana d'Enginyeria Sense Fronteres 2010

Fotografies:

Coordinació:

Revisió:

Disseny:

Maquetació:

Impressió:

Dipòsit Legal:

Imprès en paper ecològic

www.catalunya.isf.es

Presentació

Un any més us presentem la memòria de l'Associació Catalana d'Enginyeria Sense Fronteres (ESF Catalunya). Al document hi trobareu el conjunt de les activitats en què hem estat treballant durant el 2010, com també testimonis i entrevistes a una mostra dels qui formem part d'aquesta casa.

*Tot i el context de crisi econòmica en què ens trobem, des d'ESF Catalunya hem seguit treballant per tal **d'aportar solucions a les crisis socials i mediambientals globals, tant des del Sud com des del Nord**. Pas a pas, seguim lluitant per tal d'aconseguir un món més just i responsable.*

*Un cop aprovat el Pla Estratègic de l'entitat, durant l'any 2010 hem elaborat el **Pla de Comunicació**. Aquest Pla ha de ser l'eina per a millorar la relació amb els diferents actors, tant interns com externs, vinculats amb l'entitat. Així, hem entès que la comunicació i la participació són dos conceptes que cal que vagin lligats, per tal d'enfortir la nostra base social i de millorar la societat en la que vivim. Tenim clar que per aconseguir ser palanca de les transformacions necessàries hem de dirigir les nostres accions comunicatives de forma adequada i coherent amb el nostres objectius.*

*Ara més que mai considerem important la denúncia i la formació per a la defensa dels drets humans que duem a terme des de la campanya **d'Energia i Industries Extractives**. Ara, tot i l'assumpció del reconeixement com a **dret humà a l'aigua** per Nacions Unides, seguim insistint que aquest dret és paper mullat si deixem en mans de les grans multinacionals la regulació i distribució d'un servei que sempre hauria de ser públic. També és un moment crucial per **lluitar contra l'especulació alimentària, la sobirania alimentària** dels pobles és el camí per allunyar definitivament els aliments de les lleis del lliure mercat. També és el moment **d'insistir més que mai en una distribució del territori coherent amb els recursos**, molt més enllà del que ho fan les agències de Nacions Unides, àrea des de la qual intentem aportar el nostre granet de sorra des del grup **d'Hàbitat**.*

*El 2010 també ha estat un any de revisió de **l'àrea de formació**. Estem fent una aposta d'entitat per a consolidar una formació coherent i útil tant per les nostres persones voluntàries com pel públic en general.*

*A l'Àrea Sud hem continuat treballant a través dels projectes i programes que es desenvolupen a **El Salvador, Camerun, Perú, Equador, Moçambic, Bolívia i a la regió Chaco**. A Maputo, Moçambic, s'ha finalitzat la segona fase del Programa Barris. I a Camerun, s'arriba a la fi de la intervenció a Yaoundé.*

*També s'ha iniciat el procés de **MAP** (Marco Asociación País) per part de l'AECID a alguns dels països on es treballa al Sud. Els MAP establiran els criteris sectorials prioritaris en relació a la cooperació espanyola al Sud. ESF Catalunya té voluntat de participar en la redacció, donada la seva gran importància estratègica.*

*De cara al futur, les **retallades pressupostàries** generalitzades que estan anunciant les administracions públiques dibuixen un horitzó complex per a la cooperació al desenvolupament. Com és natural, ESF Catalunya no és aliena a aquesta situació. Per això, caldrà seguir diversificant les fonts de **finançament** de les nostres activitats. Però a més, s'haurà de reforçar el treball en xarxa amb les entitats del nostre entorn, tant per reivindicar la coherència de **les polítiques públiques de cooperació** com per desenvolupar en comú noves iniciatives que no tindria sentit plantejar-se en solitari.*

***Persones, comunicació i participació són les matèries primeres amb les quals construïm els nostres projectes.** Així que, si ens comprometem a garantir aquests tres elements, per la resta de recursos no cal patir. No vindran sols i potser no seran fàcils d'aconseguir, però la història d'ESF Catalunya ens permet confiar que, arribat el moment, els sabrem trobar.*

**Junta Directiva
ESF Catalunya**

Som ESF Catalunya

612 socis, 119 voluntaris i voluntàries, 28 persones contractades

ESF Catalunya som una associació multidisciplinària formada per professionals, docents i estudiants organitzats en grups de treball. Treballem conjuntament per garantir l'accés universal als serveis bàsics, acompanyant el canvi social i l'enfortiment de les poblacions del Sud, respectant sempre les característiques culturals i tècniques.

PRINCIPIS

Aconfessionals, independents vers partits polítics o altres entitats i sense afany de lucre.

Entenem la **Cooperació** com un intercanvi basat en la solidaritat, amb el conseqüent benefici mutu, i el **Desenvolupament** com un procés en evolució, d'interdependència i sostenible, que no pot imposar limitacions a les diferents cultures i que ha de contribuir a augmentar la participació ciutadana i el paper de la societat civil.

Al **Sud**, treballem sempre en col·laboració amb una contrapart: una organització local sense afany de lucre que, juntament amb ESF Catalunya, diagnostica les necessitats a la zona i la millor via per a solucionar-les. Les contraparts també participen en l'organització dels cursos al **Nord**. Més enllà dels projectes, entenem la relació amb les contraparts com un compromís comú de transformació política i social.

Junta Directiva

Presidenta: Ana Gris, 30 anys. Enginyera Química. Voluntària d'ESF Catalunya des de l'any 2003. Va entrar participant en algunes activitats del grup d'ESF Catalunya a la Universitat, fins que va començar a treballar a la seu el 2005. A partir de llavors, forma part del grup d'aigua i del d'Argentina.

Vicepresidenta: Macarena Maffet, 29 anys. Enginyera Química. Voluntària d'ESF Catalunya des del 2002. Va entrar formant part del grup Universitat però després es va unir al grup d'Argentina. El 2004 va estar a El Salvador com PCR i posteriorment al grup Salvador. El 2006 va treballar com a becària al Pla Director i el 2007 va començar a participar a la Junta.

Secretària: Xènia Solé, 30 anys. Enginyera Mecànica. Voluntària d'ESF Catalunya des de 2005. Va començar formant part del grup de El Salvador on va anar de PCR a l'estiu 2006 i actualment forma part de Junta.

Tresorera: Carme Cerveró. Enginyera de Camins, Canals i Ports. És membre d'ESF Catalunya des de 2006, integrada al grup de Moçambic, i actualment és membre de la Junta.

Vocal Sud: Jorge Plumed, 32 anys. Voluntari d'ESF Catalunya des de l'any 2000. Va entrar formant part del grup d'ESF Catalunya a la Universitat, va col·laborar durant cinc anys com a voluntari del grup de projectes d'Argentina.

Vocal Nord: Ventura Fernández, 36 anys. Soci des de 2004. Inicialment va col·laborar com a voluntari del grup Argentina, participant de projectes d'aigua d'ESF Catalunya amb el Movimiento Nacional Campesino Indígena. Ha participat també amb el grup Salvador col·laborant en formacions de topografia amb la contrapart AQUA. Voluntari actualment del grup de la campanya "Aigua de tots: Un dret i no una mercaderia".

Vocal Federació: Cristian Bardají, 34 anys. Enginyer de Camins. Voluntari d'ESF Catalunya des de 2001, quan es va incorporar al grup de projectes de Camerun. A més, ha estat membre de la Junta de la Federació Espanyola d'Enginyeria Sense Fronteres des de 2004 fins a 2010.

[Testimoni]

"L'accent del nostre discurs són les causes de les desigualtats, per això hem superat la idea de que la solució d'aquestes es troba en les tecnologies apropiades. Molt més potent resulta l'aplicació de polítiques adequades o l'abolició d'institucions internacionals corcades, que eternitzen l' statu quo de països empobrits i fortunes privades obscenes. És per això que estem fent una forta aposta per l'EPD (incidència, sensibilització i formació) coherent i amb consciència crítica."

Ventura Fernández, vocal Nord de la Junta d'ESF Catalunya.

GRÀFICA ESF

Socis i sòcies: 612 persones

Voluntariat: 119 persones

Personal contractat: 28 persones

P. 6-7 SOM UN SOL MÓN

A ESF Catalunya creiem que **som un sol món i que ja no val distingir entre Nord i Sud**. Totes les problemàtiques del desenvolupament cal abordar-les àmpliament i de manera interconnectada.

La tecnologia ha de ser una eina democràtica al servei de la societat civil i dels processos encaminats a la construcció de drets i a la millora de condicions de vida arreu del món.

La qüestió de fons és **eradicar les causes de la pobresa i de la injustícia a tot el món**, un sistema de desenvolupament que provoca l'exclusió de milions de persones, que destrueix cultures i que és insostenible socialment, ambientalment i econòmicament.

ESF Catalunya promou experiències que serveixin de referència per a tots els actors de la **cooperació i el desenvolupament**. El valor del coneixement generat està per sobre del volum de les nostres intervencions.

Per això, aquest any, hem decidit presentar una **nova estructura de memòria que reflecteixi clarament la nostra visió**. Així, a través de les pàgines següents us presentem l'interconnexió entre la nostra feina al **SUD** on portem a terme el programes de cooperació i la nostra tasca al **NORD**, on s'integren les activitats de formació, sensibilització i incidència política, allò que en el món de la cooperació denominem Educació per al Desenvolupament. Perquè a ESF Catalunya sabem que la palanca del canvi, de la transformació, s'ha de moure aquí al **NORD**, i que la tasca que es desenvolupa al **SUD**, als països empobrits, ens permet ser testimonis i recollir arguments per a fer aquella incidència necessària per a aconseguir revertir la situació d'injustícia a la que volem fer front.

Mapa

NORD

El 2010 ha estat un any clau per l'accés universal a l'aigua doncs al juliol l'aigua i el sanejament van ser reconeguts com a dret humà per part de l'Assemblea General de les Nacions Unides. Aquest reconeixement ha estat impulsat per totes les lluites en contra la privatització de l'aigua que els últims anys s'han produït arreu del món i posa de manifest que hi ha una voluntat política per posar fi a la crisi mundial de l'aigua. La responsabilitat, ara, recau a cada país i, per tant, tota la ciutadania hem de treballar per implementar aquest dret humà durant els pròxims anys.

En aquest sentit, des d'ESF Catalunya reclamem **una gestió pública, transparent i participativa d'un dret humà i bàsic com és l'aigua**. A més, considerem que impulsant les col·laboracions sense ànim de lucre entre els operadors públics del nord i del sud són la millor eina per tal de construir una governabilitat democràtica i implementar el dret humà a l'aigua i al sanejament. Busquem assegurar la sostenibilitat del recurs i el seu accés per a totes les persones, amb independència de la seva capacitat econòmica, i no ens cansem de repetir que **l'aigua ha d'estar fora del mercat i de l'ànim de lucre** que representa el sector privat.

*Durant l'any, la campanya “**Aigua de tothom: un dret i no una mercaderia**” ha seguit desenvolupant un discurs holístic de l'aigua per abordar la problemàtica de la mercantilització i treballant en xarxa per la defensa d'un model de gestió que prioritzi els objectius ambientals, d'equitat social i racionalitat econòmica, sota la base de la participació ciutadana per davant del lucre empresarial.*

Així, **en l'àmbit internacional**, s'ha participat en una trobada mundial de la **Reclaming Public Water a Brussel·les** amb més de 30 països i també en la **Cimera dels Pobles pel Canvi Climàtic a Cochabamba** (Bolívia). En l'àmbit **nacional** s'ha portat a Barcelona l'exposició **Aigua Rius i Pobles** i una nodrida agenda ciutadana, estrenant en el marc d'aquesta exposició l'espectacle de carrer **L'Aigua del poder**. També s'han organitzat diferents xerrades i un cinefòrum durant el **Dia Mundial** de l'aigua, una trobada i una assemblea amb les organitzacions que estan fent front a la crisi de l'aigua a Catalunya al **Fòrum Social Català** i un debat en clau electoral amb les diferents forces polítiques catalanes, entre d'altres activitats.

“Aigua de tothom, un dret i no una mercaderia”	
Execució 2010	€
Finançadors	

[testimoni]

"S'ha dit sempre que vivim al planeta blau. No obstant, 1.100 milions de persones no tenen garantit l'accés a aigua potable i unes 10.000 moren cada dia per aquest motiu. La naturalesa no és la responsable, sinó les pròpies activitats humanes. L'exposició *Aigua, Rius i Pobles* que vam coordinar al mes de maig, va ser la veu crítica que ens va ensenyar els nefasts efectes d'haver-nos cregut amb el dret de transformar-la a voluntat i les conseqüències d'haver creat llacs artificials, desviat i contaminat rius, fet preses i utilitzat l'aigua, en definitiva, per al lucre privat. Aquesta exposició mostra l'altra cara del progrés i dona presència als afectats i lluitadors per un món més just. "

Lluc Canals, membre de la campanya "Aigua de tothom, un dret i no una mercaderia".

Activitat	Descripció
Fòrum Social Català	Organització de tallers amb diferents col·lectius locals d'arreu de Catalunya per tal d'analitzar la situació actual. Aquestes jornades desembocaran en la publicació d'un llibre. Han estat co-organitzades amb la XNCA i Ecologistes en Acció.
Trobadra Mundial Reclaming Public Water	Trobadra a Brussel·les i París , per compartir coneixement i experiències, per millorar els serveis públics d'aigua a través de la democratització, les col·laboracions entre operadors públics d'aigua i la participació social. El seminari ha reunit 80 participants (operadors públics d'aigua, sindicats, societat civil, comunitats rurals, universitats i activistes) de més de 30 països. També s'han analitzat els impactes del canvi climàtic.
Projecció del documental FLOW durant el Dia Mundial de l'Aigua	Coordinació de l'estrena del documental FLOW. For Love of Water a tot l'Estat. Les projeccions s'han desenvolupat a cinemes i sales polivalents de Barcelona, Manresa, Lleida, Tarragona, A Coruña, Bilbao, San Sebastià, Madrid, Sevilla, València, Valladolid, Saragossa, Talavera de la Reina, Ciutat Real, Badajoz i Lugo.
III Fira de l'Aigua de Cochabamba – Bolívia	Participació a l'acte internacional que commemorava els 10 anys de la guerra de l'aigua que va sacsejar tot el continent. Participació a la xerrada " L'aigua no té fronteres " i organització d'un dels tallers temàtics amb la Plataforma de les Amèriques per a la promoció dels Acords Públics i Comunitaris.
Cimera dels Pobles pel Canvi Climàtic – Bolívia	Organització de tres conferències autogestionades a través del moviment per la justícia de l'aigua: - "Aigua, Canvi Climàtic i Contaminació". - "Adaptació, Mitigació i Solucions proposades per a la Crisi de l'Aigua i Climàtica". - "Estratègies i pròxims passos. Demandes claus, construint aliances i pròximes oportunitats".
Exposició Aigua, Rius i Pobles	Coordinació a nivell expositiu de l'exposició Aigua, Rius i Pobles que va estar durant tot el mes de maig al Museu Marítim de Barcelona. L'exposició presentava 25 casos emblemàtics de diferents continents i va acollir més de 5.000 visites.
Agenda Ciutadana d'Aigua, Rius i Pobles	Organització de conferències, debats i col·loqui: - "Repercussions de la privatització de l'aigua en la ciutadania i en les institucions públiques". - "Remunicipalització de l'aigua, construint democràcia" - "Model de gestió pública a Catalunya: reptes financers i riscos de privatització" - "Els costos de l'aigua: opacitat i transparència" - "Seminari internacional d'empreses públiques d'aigua"
Espectacle de carrer: <i>L'Aigua del Poder</i>	L'espectacle intenta fer arribar a la ciutadania el paper de l'aigua com a element de cohesió social . " <i>L'Aigua del Poder, font de riquesa i de dominació,</i>

	<i>generadora de desigualtats, pervertidora de valors, reductora de llibertats. Les coses són així i no es poden canviar? Les coses no són així. Les coses es poden canviar, i molt'.</i>
Enlazando Alternativas i el Tribunal Permanent dels Pobles	Participació a les conferències d'aigua celebrades a Madrid en el marc de la trobada de la societat civil emmarcada en la Cimera Europa – Amèrica Llatina i Carib que es va celebrar també a Madrid.
Resolució presentada pel Govern de Bolívia a l'Assemblea de Nacions Unides en referència al Dret Humà a l'Aigua i Sanejament	Després d'un més de negociacions i diàlegs amb el govern la resolució va estar positiva (cap vot en contra) i per tant, s'ha fet un pas importantíssim en la implementació efectiva del dret humà a l'aigua.
Informe pel Dret Humà a l'Aigua	Elaboració d'un informe que s'ha entregat a Catarina d'Albuquerque, experta independent sobre el paper del sector privat envers el dret humà a l'aigua.
Jornada en clau electoral: Els reptes de l'aigua a Catalunya	Organització conjunta amb Ecologistes en Acció, la XNCA i l'Associació Catalana de Comunicació Científica d'una jornada al Col·legi de Periodistes amb les diferents forces polítiques i representants dels moviments socials sobre els reptes de l'Aigua a Catalunya.
Fons de Cooperació d'Aigua i Sanejament del Govern espanyol	Participació en el Comitè Assessor del Fons de Cooperació per Aigua i Sanejament del Govern espanyol (fons de 1.500 milions de dòlars) i en el seu Grup Reduït de Treball.
Grup d'Aigua de la Coordinadora d'ONGD d'Espanya	Seguiment de les polítiques de cooperació en temes d'aigua i sanejament del Govern espanyol.
Pla Director de l'ACCD	Treball amb AGORA Nord-Sud (plataforma formada per Medicus Mundi, Veterinaris Sense Fronteres, Entrepobles, Setem i ESF) i la Federació Catalana d'ONGD per tal d'incidir en el Pla Director de l'ACCD, principalment respecte a la inclusió del dret humà a l'aigua.

SUD

ESF Catalunya desenvolupa programes i projectes d'abastament i sanejament d'aquest be bàsic, treballant sempre amb contraparts del Sud. **Es tracta no només de fer arribar l'aigua a les comunitats, sinó també d'implicar-se amb la ciutadania** en la lluita pel dret elemental de l'accés a l'aigua, reconegut per l'ONU.

Les causes del **problema de la crisi de l'aigua són tan polítiques com d'escassetat o d'inversió en infraestructures**. L'aigua s'està convertint en un factor clau en la governabilitat d'un país, lligat a qüestions com la propietat de la terra, els usos del territori i la seguretat alimentària, entre d'altres. Per això, creiem que és important promoure un bon govern de l'aigua per reduir la conflictivitat social, donant recolzament a l'organització comunitària i a la participació de tots i totes les agents socials en la gestió del recurs.

MOÇAMBIC

A Moçambic, al finalitzar el projecte de **"Millora de les condicions de proveïment d'aigua i energia dels tres centres de salut a Massiga (Inhambane)"**, i aprofitant l'experiència adquirida, s'ha iniciat un nou projecte a la mateixa província, al districte de Funhalouro. L'actuació pretén millorar les condicions de vida de la població rural, a través del proveïment d'aigua per a consum i ús productiu, així com el sanejament.

Durant el 2010 **s'ha treballat conjuntament amb la Unió Nacional de Camperols (UNAC) i l'administració local**. S'ha realitzat un diagnòstic inicial dels recursos i de les necessitats hídriques del districte, amb un exhaustiu treball de camp a 116 comunitats. La finalitat era obtenir un document de consulta que faciliti la presa de decisions en la planificació i gestió dels projectes. Finalment, s'han elegit quatre comunitats on es crearan i formaran els Comitès d'Aigua i es realitzaran capacitacions en matèria de sanejament. També s'executaran les solucions constructives que millor s'adeqüin a la millora d'infraestructures de proveïment.

Paral·lelament, s'ha iniciat un programa de trobades i activitats amb la finalitat de definir futures actuacions encaminades a enfortir institucionalment l'UNAC del Districte de Funhalouro (UDCF).

MOÇAMBIC	
Projecte Pilot d'Aigua Rural al Districte de Funhalouro	
Contrapart	Unió Nacional de Camperols (UNAC)
Associacions ESF participants	ESF Catalunya
Pressupost	293.239,13 €
Termini	2009-2010
Desemborsament ESF Catalunya 2010	118.300,72€
Finançadors	ACCD, Diputació de Lleida, Ajuntament de Gavà i Col·legi de Camins.

[Testimoni]

"Fa tres anys que estic al grup de Moçambic i fa dos vaig viatjar-hi com a PCR (Programa de Coneixement de la Realitat). Estar en un grup que treballa un projecte del Sud donant suport a les contraparts i a les persones expatriades em porta a un constant qüestionament dels plantejaments i valors que tenim aquí al Nord. A l'hora de tractar temes d'altres cultures, amb maneres de fer i pensar tan diferents a les nostres, un ha d'intentar buidar-se d'actituds occidentalitzadores i idees erròniament preconcebudes, un exercici poc habitual en la nostra societat. Potser més important que qualsevol tasca que puguem fer des d'aquí és aquest aprenentatge d'un mateix a través de la gent del Sud, els mal anomenats beneficiaris."

Eric Thöni, membre del Grup Moçambic d'ESF Catalunya.

P10-P11

NORD

(Siguen las actividades de agua)

SUD

EL SALVADOR

Durant el 2010 s'ha consolidat el treball a totes les zones (**La Libertad, La Paz i Cabañas**) i les línees d'actuació (**incidència, planificació hídrica i execució de sistemes d'aigua i sanejament**).

S'ha continuat amb la mateixa tònica amb les institucions del país, trobant sinèrgies per treballar en temes concrets, com per exemple en el cas del projecte FIHIDRO o de la possible execució de propostes per part del FISDL.

A La Libertad s'ha finalitzat l'execució del sistema a El Charcón, i s'ha donat recolzament a La Loma, Cuyanigua, Hacienda San Alfonso i al cantó Las Granadillas, en la consecució de la factibilitat per l'execució dels sistemes d'aigua potable i sanejament. Amb el procés finalitzat de legalització de la Asociación de Sistemas de Agua Potable (ASAPS), hi ha 10 comunitats incloses. **A La Paz** es va començar el projecte d'abastament d'aigua i sanejament a El Lazareto i La Carbonera, que es fa conjuntament amb l'Administración Nacional de Acueductos y Alcantarillados (ANDA) y l'Alcaldía de San Pedro Nonualco.

Pel que fa a la planificació, s'ha fet l'aixecament i el retorn d'informació a Jicalapa i Teotepeque (La Libertad), San Pedro Nonualco, Santa María Ostuma i Mercedes La Ceiba (La Paz), Guacotecti i Ilobasco (Cabañas).

S'ha intensificat el treball d'enfortiment i sensibilització a les comunitats, fruit del qual s'ha aconseguit que set comunitats gestionin projectes d'aigua i sanejament, i s'han presentat cinc sol·licituds de factibilitat al projecte FIHIDRO. S'ha continuat transmetent a través de Radio Bálsamo i Radio Victoria programes sobre la realitat hídrica i ambiental.

En quant al treball amb alcaldies, a Puerto Libertad s'ha elaborat una Agenda Hídrica amb 21 propostes fruit de la identificació col·lectiva de les problemàtiques hídriques al municipi. A San Pedro Nonualco s'està fent el mateix procés i a San José Villanueva s'està treballant una ordenança d'usos del sòl. A La Libertad s'ha conformat el CORCULL (Comité de Rescate de las Cuencas del Sur de la Libertad), amb la participació de tres alcaldies, comunitats i institucions governamentals.

S'ha continuat també amb el suport a les xarxes de la societat civil per a la defensa del dret a l'aigua. S'han realitzat nou seminaris sobre l'aigua amb participació de la societat civil i estaments governamentals, i s'han publicat sis butlletins posant de manifest conflictes al voltant de l'aigua. També s'ha avançat amb un estudi sobre el procés de descentralització de l'aigua potable a El Salvador, i s'han monitoritzat les actuacions que executen ANDA i el FISDL al Fons de Cooperació per Aigua i Sanejament.

Reducció de la vulnerabilitat a àrees empobrides a través de la gestió sostenible de recursos hídrics amb enfocament de conca hidrogràfica

Contrapart	ACUA/CDC/ADES/AMC
Associacions ESF participants	ESF ApD / ESF Catalunya / ESF Galícia
Pressupost	3.085.379 €
Termini	2008-2012
Desemborsament d'ESF Catalunya 2010	473.946 €
Finançadors	ACCD, AECID.

NORD

La pressió pel desenvolupament basat en el creixement accelerat ha significat un increment de la demanda dels recursos naturals amb un impacte especial en els ecosistemes fràgils i les poblacions que viuen en territoris afectats.

Pels països empobrits, disposar de recursos naturals no ha estat sinònim de riquesa, si no que moltes vegades ha significat tot el contrari. Les indústries extractives tenen un paper determinant en l'origen de conflictes armats i situacions de tensió en l'actualitat. Les poblacions dels països rics en aquests recursos pateixen vulneracions de drets humans, repressió i persecució davant de qualsevol oposició als models vigents d'explotació de les matèries primeres.

Per això, a través de la campanya **“El preu de l'abundància, drets humans a les fosques”** volem impulsar un canvi de model de consum, basat en la **reducció del consum de recursos naturals recolzat en els principis del decreixement, el respecte pel medi ambient i pels Drets Humans.**

Durant el 2010 la campanya ha centrat la seva activitat en ampliar el seu treball en xarxa participant en espais tant a nivell nacional, a la **Cimera Enlazando Alternatives**, com a nivell internacional, a la **Cimera dels Pobles sobre Canvi Climàtic a Cochabamba**. A més, s'ha continuat amb la **formació**, tant online com presencial, amb l'objectiu de recolzar les organitzacions del Sud i del Nord en la seva tasca diària de denúncia dels impactes que les indústries extractives provoquen en el medi ambient i els drets humans.

“El preu de l'abundància, drets humans a les fosques”	
Execució 2010	€
Finançadors	

[entrevista]

Quina importància li dóna la campanya al treball en xarxa? Com el treballeu?

Precisament, durant el 2010 la campanya s'ha centrat en reforçar i ampliar el treball en xarxa i, per això, l'activitat central ha estat molt marcada per la **Cimera Enlazando Alternatives**. Coincidint amb la presidència espanyola de la Unió Europea ens varem reunir a Madrid més de 100 organitzacions de tot l'Estat espanyol, en coordinació amb altres organitzacions europees i d'Amèrica Llatina. L'objectiu de la trobada era denunciar les violacions de drets humans comeses per les grans transnacionals, com les extractives a Amèrica Llatina, així com visibilitzar les resistències enfront les polítiques europees que ho permeten. En aquest sentit, durant el 2010 la campanya **ha reforçat el treball en xarxa**, no només a través de la **Plataforma de Seguitment de les Indústries Extractives (PSIE)** sinó també en espais com aquest.

Com heu donat a conèixer els impactes de les indústries extractives durant el 2010?

Hem donat continuïtat a aquesta línia de treball amb els parlamentaris amb **compareixences** tant al **Parlament de Catalunya** com al **Congrés dels Diputats**, per tal de donar a conèixer els impactes que les indústries extractives estan provocant arreu del món i la vulneració de drets humans que pateixen els i les defensores de drets humans a Amèrica Llatina. En aquest sentit, la campanya a continuat donant **recolzament a organitzacions i moviments socials del Sud** a través de la **formació online** en matèria d'indústries extractives i drets humans, reunint en un mateix curs a membres d'entitats de tot l'Estat i d'Amèrica Llatina, fet que ha contribuït a l'intercanvi d'experiències entre les diferents entitats i països.

D'altra banda, en el marc de la línia de **sensibilització**, s'ha creat un joc de rol anomenat "**El Risc Energètic**" que està a mig camí entre el Risk i el monopoli. L'objectiu d'aquest és reflectir la **geopolítica mundial que es crea al voltant del petroli**. Així, s'han realitzat tallers a escoles del municipi de Barcelona i s'han repartit més de 400 exemplars a través de les xarxes escolars de Barcelona, Girona, Tarragona i Lleida.

Durant el 2010 es va començar a col·laborar amb la campanya europea contra el Tractat de Lliure Comerç entre la UE i Perú i Colòmbia, que tindrà repercussions tant en el medi ambient com en els drets humans de les seves poblacions.

Però, quina relació existeix entre les indústries extractives i els Tractats de Lliure Comerç (TLC)?

A les **jornades** que van tenir lloc al novembre a la Universitat de Tarragona es va debatre durant quatre dies sobre els possibles impactes que tenen **els Tractats de Lliure Comerç (TLC) i sobre la relació que existeix entre aquests i les indústries extractives**. En aquest sentit, varem engegar, en paral·lel, un estudi per veure quines són les implicacions reals que tenen els TLC amb la promoció de les indústries extractives en països rics en recursos naturals. Aquest estudi està previst que es publiqui a l'estiu del 2011.

Grup d'Energia i Indústries Extractives d'ESF Catalunya.

SUD

Des d'Enginyeria Sense Fronteres treballem per **afavorir l'accés a les energies renovables per part de les comunitats** i per donar suport als processos en els quals es reclamen i exigeixen responsabilitats per danys ambientals o vulneració de drets humans a les empreses extractives.

EQUADOR

A Equador, ESF Catalunya treballa a la província d'Orellana, al nord de la regió amazònica. Aquí, l'objectiu principal ha estat el de **contribuir a minimitzar la vulnerabilitat ambiental a les comunitats socialment i ambientalment afectades per l'activitat extractiva hidrocarburífera**, així com millorar la promoció de l'ocupació de les energies renovables per a satisfer les necessitats de les comunitats aïllades.

Durant l'any 2010 el **Grup Tarragona d'ESF Catalunya** ha donat suport al Govern Autònom Provincial d'Orellana (GAPO) i al Govern Municipal de Francisco d'Orellana (GMO) en el desenvolupament de les seves competències ambientals. S'ha realitzat una línia base per a conèixer la **qualitat de l'aigua** a la província i plantejar nous límits de paràmetres fisicoquímics que afavoreixin un consum d'aigua de qualitat adequada. També s'ha analitzat la **participació de la societat civil en la gestió dels recursos hídrics** de la província i s'han plantejat mecanismes participatius per a millorar la seva gestió comunitària i vigilància ambiental. A més, s'ha treballat amb les autoritats locals en el desenvolupament de noves eines legislatives que afavoreixin la gestió sostenible dels recursos naturals.

En coordinació amb l'Associació de Líders Comunitaris Xarxa Àngel Shingre (RLCAS) i la Fundació Regional d'Assessoria en Drets Humans (INREDH) s'han realitzat activitats de sensibilització sobre els impactes derivats de l'activitat petrolera i s'ha assessorat tècnicament i legalment a la població local per a la defensa dels seus drets ambientals.

El **Grup Girona** ha treballat en la **promoció de les energies renovables** en la província d'Orellana. En coordinació amb el GMO ha donat seguiment a les comunitats que des de fa diversos anys empen l'energia solar per a satisfer algunes de les necessitats energètiques comunitàries.

En la ribera del riu Napo, en coordinació amb el Govern Municipal d'Aguarico i Solidaritat Internacional, s'ha recolzat l'enfortiment de la Xarxa de Turisme Sostenible (REST). En diverses de les comunitats kichwas de la REST s'han instal·lat sistemes fotovoltaics per a satisfer les necessitats energètiques de les seves infraestructures turístiques.

Aquestes instal·lacions s'han realitzat en conjunt amb les persones habitants de cadascuna de les comunitats beneficiàries. Cada comuna s'ha format tècnicament per a assegurar el manteniment de les instal·lacions en el futur i s'ha decidit els mecanismes de gestió social més adequats per a assegurar la sostenibilitat econòmica dels sistemes.

EQUADOR**Suport a la conservació ambiental de la Ribera del Napo a través de l'enfortiment comunal i la consolidació d'iniciatives econòmiques sostenibles**

Contrapart	Associació de Líders Comunitaris Xarxa Àngel Shingre (RLCAS)
Associacions ESF participants	ESF Catalunya, ESF Navarra (?)
Pressupost	319.003 €
Termini	2009-2011
Desemborsament d'ESF Catalunya 2010	118.607 €
Finançadors	AECID, Ajuntament de Girona, Diputació de Girona, Universitat de Girona, Govern de Navarra

EQUADOR**Enfortiment de la governabilitat ambiental a la província de Orellana (fase 2)**

Contrapart	Associació de Líders Comunitaris Xarxa Àngel Shingre (RLCAS), Govern Municipal d'Orellana, Govern Autònom Provincial d'Orellana, INREDH (Fundació Regional d'Assessoria en Drets Humans)
Associacions ESF participants	ESF Catalunya
Pressupost	263.233 €
Termini	2009-2010
Desemborsament d'ESF Catalunya 2010	203.702 €
Finançadors	ACCD, URV, Ajuntament de Tarragona, Ajuntament de Reus, Ajuntament de Salou, Ajuntament de Cambrils, Ajuntament de Valls

ACTIVITATS NORD

<u>ACTIVITAT</u>	<u>DESCRIPCIÓ</u>
1a edició del Curs d'Introducció a les Indústries Extractives. Elements d'economia, medi ambient i drets humans	Organització del curs on han participat membres d'entitats d'onze països diferents, principalment d'Amèrica Llatina, però també d'Àfrica, que treballen dia a dia amb aquesta problemàtica. El curs els hi va permetre intercanviar experiències i construir sinèrgies en el seu treball diari.
Fòrum Social Català	Participació en una xerrada de presentació d'Enlazando Alternatives relacionant l'actual model energètic i les seves conseqüències.
Enlazando Alternativas	Participació en aquesta cimera celebrada a Madrid i Barcelona que va reunir a organitzacions de tot el món que treballen des de diferents àmbits els impactes de les relacions desiguals entre Amèrica Llatina i Europa. En aquest marc, es va celebrar la 3 ^a sessió del Tribunal Permanent dels Pobles. Des de la campanya s'ha participat amb tallers sobre els impactes de les indústries extractives arreu del món, així com en els espais de reflexió i treball al llarg de la setmana, com les compareixences al Parlament i al Congrés dels Diputats.
Joc Risc energètic	Creació d'un joc de rol a mig camí entre el Risk i el monopoli que vol reflectir la geopolítica mundial que es crea al voltant del petroli. S'han distribuït més de 400 exemplars a través de les xarxes escolars de Barcelona, Girona, Tarragona i Lleida, i s'han realitzat tallers a escoles i esplais.
II Jornades a Tarragona: "Acords internacionals i indústries extractives: (in)justícies en les negociacions"	Organització d'aquestes jornades on durant una setmana universitaris/es de diferents disciplines van reflexionar, debatre i es van posicionar sobre els impactes de les indústries extractives, l'extracció de recursos naturals arreu del món i les implicacions d'empreses, governs i societat civil.
Cimera de Canvi Climàtic de Cochabamba	Participació en aquesta cimera per ser una fita important en la defensa dels recursos naturals i en la crítica de l'actual model de consum energètic. La problemàtica de les indústries extractives ha estat un tema treballat dins i fora de l'espai oficial.
Estudi "Inventari de vies jurídiques existents a Equador, Espanya i el sistema internacional, per determinar la responsabilitat d'empreses petroleres estrangeres per danys	Publicació de l'estudi que s'ha treballat conjuntament amb el departament d'estudis ambientals de la Universitat Rovira i Virgili i que pretén fer un repàs de les vies jurídiques existents per tal d'exigir responsabilitats pels impactes de les indústries petroleres.

ambientals”	
VIII Jornades d’Energies Renovables a Girona	Organització d’aquestes jornades amb l’objectiu de difondre les energies renovables com a tecnologia alternativa per a una transformació de la societat i com a eina de cooperació.
X Fira d’energies renovables, eficiència energètica a la llar i construcció sostenible a Girona	Presentació de l’exposició “L’altra cara del petroli” que qüestiona el model energètic actual i els abusos de les transnacionals extractives a l’Equador.

SUD

PERÚ

A Perú s’ha treballat en la **millora de la gestió ambiental** per tal d’enfortir les capacitats locals de la societat civil i de les administracions locals afectades.

La conca alta del Jequetepeque concentra una gran vulnerabilitat davant de l’expansió dels projectes miners a Cajamarca. Per aquest motiu i amb l’objectiu de **millorar la gestió i la vigilància ambiental s’està enfortint l’aliança entre els actors locals:**

- S’ha elaborat, de manera participativa, una **“Proposta de disseny institucional del sistema de conservació regional de Cajamarca”**, que articularà les funcions del Govern Regional amb els municipis.
- S’han continuat implementant **metodologies de gestió ambiental** i s’ha desenvolupat un **Pla d’enfortiment municipal**, per millorar la cogestió ambiental a les Comissions Ambientals Municipals.
- Amb la CAM de San Pablo s’ha treballat un **Pla d’acció ambiental** (Agenda Ambiental).
- S’ha finalitzat la **Zonificació Econòmica i Ecològica (ZEE)**, fase prèvia al procés d’Ordenament Territorial.
- S’ha continuat amb les **campanyes de monitoratge d’aigua i sediments** i es pretenen incorporar en el marc institucional existent.

PERÚ	
Enfortiment dels processos de gestió pública ambiental a la conca del Jequetepeque	
Contrapart	GRUFIDES, Comitè de Desenvolupament de la conca del Jequetepeque, Govern Regional de Cajamarca
Associacions ESF participants	ESF Catalunya
Pressupost	216.573,91 €
Termini	2008-2010
Desemborsament d’ESF Catalunya 2010	38.709 €
Finançadors	Diputació de Barcelona, Agència Catalana de l’Aigua, Caixa d’enginyers, CETIVG, Grup 0.7, Govern de Navarra, CCD-UPC.

BOLÍVIA

El projecte pretén **desenvolupar i difondre el coneixement, les capacitats humanes i tecnològiques necessàries per a millorar l'accés a l'energia** a les comunitats rurals bolivianes, en aquelles zones que han quedat fora dels plans d'interconnexió elèctrica, amb l'objectiu de millorar els serveis bàsics de la població i atenuar la pressió sobre els recursos energètics tradicionals a la zona.

La intervenció es desenvolupa en dos eixos:

- **Sensibilització i formació de capacitats per a l'energització sostenible a la zona de treball.**
- **Implementació d'infraestructures i serveis.**

S'ha realitzat exitosament la transferència tecnològica de l'IT-PE-100 (aerogenerador de baixa potència) de Perú a Bolívia. Després de la instal·lació dels sistemes d'aerogeneració (Turco i Challapata) i fotovoltaic (Pocona i Challapata), s'ha continuat en la formació a les comunitats i persones tècniques que donaran seguiment i manteniment als sistemes. També s'ha fet un seminari internacional a Cochabamba per socialitzar i intercanviar experiències en polítiques energètiques, dirigit a organitzacions, institucions, cooperatives i empreses que treballen l'electrificació rural a zones aïllades.

BOLÍVIA	
Millora de l'accés a l'energia a les comunitats rurals de Bolívia	
Contrapart	CINER, MOSOJ CAUSAY
Associacions ESF participants	ESF Catalunya, ESF Navarra
Pressupost	277.836,24 €
Termini	2008-2010
Desemborsament d'ESF Catalunya 2010	125.746 €
Finançadors	AECID, Govern de Navarra, CETIB.

NORD

*Des d'ESF Catalunya defensem un desenvolupament urbà equitatiu i just. La vida al món és cada cop més urbana que rural. Per aquesta raó se suma a la campanya de **Serveis urbans i ciutadania** el **concepte d'hàbitat**, ja que aquest dona un enfocament més enllà de l'imaginari que es té d'urbanització. Es necessari aprofundir la idea d'habitar i viure en un ecosistema equilibrat.*

El grup Hàbitat i Serveis Urbans es va conformar durant el 2010, fruit de la iniciativa d'altres grups d'ESF Catalunya com Camerun i Moçambic, on des de fa alguns anys vénen desenvolupant projectes al Sud en aquest àmbit, als barris creats de forma espontània a l'Àfrica.

Malgrat la curta trajectòria, el grup s'ha bolcat en un procés de formació interna i coneixement de les altres entitats i organitzacions amb les quals construir el treball en xarxa. Ara, els reptes del grup són la construcció d'un sòlid ideari, la consolidació i l'enfortiment del grup, així com l'impuls del treball conjunt amb les altres campanyes d'ESF Catalunya.

Així mateix, amb l'objectiu de fer incidència en polítiques públiques, s'ha iniciat la formulació de **tres línies de treball: el Dret a l'Habitatge, el Dret a la Ciutat i el Maneig adequat de la Planificació Territorial.**

Activitats	Descripció
V Fòrum Urbà Mundial	Participació en aquest fòrum celebrat a Río de Janeiro (Brasil), on el grup va conèixer el panorama mundial i les diferents visions per anar consolidant les línies del seu propi ideari. La temàtica central del Fòrum, promogut per UN Hàbitat, ha estat " El dret a la Ciutat ". Durant les xerrades es van proposar polítiques per a la generació de ciutats més equitatives, segures i justes.
Taula rodona "Hàbitat, Ciutat i Gènere"	Organització d'aquesta jornada durant el Dia Mundial de l'Hàbitat amb el suport d'Arquitectes Sense Fronteres i l'Observatori DESC. L'objectiu va ser qüestionar l'organització androcèntrica de l'entorn urbà que busca la maximització de la productivitat i l'eficiència econòmica. Es va realitzar una important reflexió de la presència i el paper de la dona a la ciutat, visibilitzant la importància d'incloure el gènere en una nova concepció de la ciutat.

[Testimoni: foto]

“La meva vinculació al Grup d'Hàbitat i Serveis Urbans ha estat des d'un principi lligada a la sensibilització en un àmbit poc conegut i treballat fins al moment. Com a grup pretenem consolidar en uns anys una campanya sobre el dret a un hàbitat digne per a totes les persones i sobre el dret a la ciutat. Les persones que vivim a les ciutats no hem de estar centrades només en el consum del territori sinó en l'equitat entre el camp i la ciutat, amb sistemes energètics i de consum respectuosos pel medi ambient i per les àrees rurals, sense les quals qui habitem a les ciutats no podríem sobreviure.”

Ana Carolina Cortés, membre del Grup Hàbitat i Serveis Urbans d'ESF Catalunya.

SUD

A les grans ciutats africanes, **els barris creats de forma espontània** constitueixen més de la meitat de l'espai urbà. La majoria d'aquests barris, normalment creats pels fluxos migratoris del camp a la ciutat de les darreres dècades, se situen en ple centre urbà, i a causa del seu ràpid creixement pateixen una greu manca de serveis urbans. A ESF Catalunya treballem a Camerun i Moçambic, **conjuntament amb les contraparts i associacions de la zona, per millorar aquests assentaments informals** sempre des d'una lògica participativa.

CAMERUN

En relació al **projecte de millora de l'accés a l'aigua**, durant el 2010 i una vegada finalitzades les obres previstes, s'ha afermat el nivell d'interlocució amb l'empresa d'Aigües Nacional (Camwater) i la Camerounaise donis Eaux (CDE) amb l'objectiu d'enfortir el procés de seguiment i assegurar que les connexions finals domiciliàries a la xarxa de consum es facin a un preu just i social.

Així mateix, de les 31 fonts públiques construïdes, 17 ja funcionen i se segueix treballant per a què la resta puguin arribar a connectar-se a la xarxa durant el pròxim any. S'han impartit **formacions** a 31 comitès de gestió de l'aigua amb l'objectiu d'enfortir aquests òrgans en el maneig del reglament intern de funcionament de les xarxes i en la seva gestió. En total, s'han realitzat quatre jornades de formació en les quals han participat 60 persones. També s'ha celebrat una **conferència internacional a Yaoundé** especialitzada en temes d'hàbitat, aigua i sanejament a la que van assistir ponents especialitzats d'Espanya, França, Benín i Nigèria.

A **nivell social**, s'ha continuat treballant l'**enfortiment del Col·lectiu d'Associacions de Joves i Dones dels barris** a través del pla de formació integral del teixit associatiu, que treballa en la dinamització d'aquests col·lectius per a sensibilitzar-los com subjectes actius que són, en la promoció del desenvolupament dels seus barris. S'han realitzat 50 tallers, amb 1.350 persones participant. **Amb el col·lectiu de dones s'han portat a terme activitats específiques** com l'engegada d'un fons de suport a activitats socioculturals i l'establiment de comitès populars de coordinació d'activitats per a grups de gènere. En relació a la component socioeconòmica del projecte, ja n'hi ha 40 grups en ple funcionament en les diferents etapes de generació de negocis locals.

CAMERUN	
Programa de millora de la qualitat de vida als barris d'hàbitat informal de Yaundé	
Contrapart	Environnement, Recherche et Action, ERA-Cameroun.
Associacions ESF participants	ESF Catalunya
Pressupost	1.676.462,2 €
Termini	2009-2010
Desemborsament d'ESF Catalunya 2010	405.151.32€
Finançadors	UE, ACCD, Secretaria de Joventut, Àrea Metropolitana de Barcelona, CICCPC, CCD-UPC, CETIB, CITOP, Ajuntament de Rubí, Ajuntament d'Olot, Ajuntament de Vilanova i la Geltrú.

MOÇAMBIC

Aquest tercer any d'intervenció al barri de *Maxaquene A* ha servit per a treballar en la consolidació dels elements que es consideren bàsics per al seu funcionament i projecció de futur. **A nivell social**, posant l'accent en el **Plànol d'Ordenament Urbà, de manera participativa, implicant a la població del barri i a autoritats municipals i governamentals** en tot moment. Per a facilitar el procés, s'ha comptat amb el suport d'un comitè tècnic, òrgan integrat per les autoritats del barri, el Districte urbà número 3 i el municipi. També s'ha definit l'estratègia per a l'elaboració del Plànol Parcial d'Urbanització, que recull les intencions generals i que ha de ser aprovat per l'assemblea general, com pas previ a les fases posteriors. El Pla d'Ordenament es considera una eina essencial per a la salvaguarda dels drets i deures de les persones habitants del barri, un instrument que enforteix la seva ciutadania

Durant el 2010 s'han executat els 65 metres previstos de drenatge pluvial. Per altra banda, s'ha arribat a un acord amb la Secretaria del barri, a través del qual una empresa local integrada per treballadors/es del barri s'encarregarà de la neteja de la infraestructura construïda. Paral·lelament, s'han construït les 18 latrines previstes. Aquest procés continua recolzant-se en les campanyes de sensibilització i bones pràctiques d'higiene, dinamitzades per les i els activistes de les Organitzacions Comunitàries de Base.

MOZAMBIQUE	
Projecte de millora dels Serveis Urbans al Barri de Maxaquene A a Maputo	
Contrapart	Associação Mozambicana para el Desenvolvimento Comunitario (AMDEC) Facultade de Arquitectura de la Universidade Eduardo Mondlane
Associacions ESF participants	ESF Catalunya i ESF Balears
Pressupost	184.274,36 € (Projecte Fase 1)
	178.702 € (Projecte Pilot Fase 2)
Termini	2009-2010
Desemborsament d'ESF Catalunya 2010	62.206,13€ (Projecte Fase 1)
	77.701,45 (Projecte Fase 2)

Finançadors	ACCD, CCD-UPC, Caixa d' Enginyers, Ajuntament de Barcelona, Ajuntament de Sant Just Desvern, Ajuntament de l' Hospitalet, Ajuntament de Rubí, Ajuntament de Lleida, Ajuntament de Manresa, Ajuntament de la Roca del Vallès i Fons Mallorquí.
-------------	---

NORD

La nostra visió de la **Sobirania Alimentària (SA)** és la d'una proposta de transformació de l'actual model de repartició social, des de la perspectiva inicial de l'agricultura i l'alimentació. Creiem que la Sobirania Alimentària ha de garantir tres conceptes bàsics: l'alimentació com a dret humà bàsic, el reclam de que tots els pobles i estats tenen el dret a definir les seves pròpies polítiques agrícoles i que la base d'aquestes polítiques són les persones que produeixen els aliments (la pagesia, ramaderia, pesca, etc.).

Després de cinc anys i tot i no tenir finançament propi o una campanya al darrere, el Grup de Sobirania Alimentària continua amb dinamisme i convicció la seva activitat localitzada, sobretot, al territori català. Concretament, el 2010 ha estat un any de **maduresa a diferents nivells**, tant pel que fa al grup de voluntaris i voluntàries com per les tasques realitzades.

La principal dedicació i esforç s'ha centrat en l'elaboració, la redacció i la difusió de l'informe "*Quan l'om demana peres. L'insostenible consum energètic del sistema alimentari*", novè estudi de la col·lecció ESFeres que demostra de forma rigorosa la **dependència energètica del sistema alimentari global**. Paral·lelament, s'ha seguit apostant per la coordinació i les xarxes a través de l'**Aliança per la Sobirania Alimentària de Catalunya (ASAC)** i l'enfortiment d'altres grups territorials d'ESF Catalunya. Tanmateix, el grup continua participant en activitats de sensibilització o de formació interna de l'entitat.

[entrevista]

Què vol dir el títol de l'ESFeres 9 "Quan l'om demana peres" publicat aquest any?

La nostra idea era fer un joc de paraules que visualitzés una incongruència, vinculant-lo, això sí, amb el sistema alimentari i la seva vessant energètica, que és l'element central de l'informe.

Per què és insostenible el consum energètic del sistema alimentari?

En primer lloc per la deslocalització de les etapes productives (producció, distribució i consum), i per tant, per la conseqüent desconexió de processos naturals que es retroalimenten, com la ramaderia i l'agricultura, i que curiosament són pràctiques de les quals l'espècie humana s'ha aprofitat ancestralment. Per exemple, no té cap sentit que gastem 25 calories d'energia per produir una sola caloria d'aliment, amb els diferents i greus impactes que això provoca.

Però existeixen alternatives?

Sí, sempre que tinguem en compte una escala de temps a mitjà o llarg termini i no es prioritzi la immediatesa; a més d'una col·laboració intensa per part de consumidors i consumidores. És necessari introduir canvis en els hàbits alimentaris, en el que mengem i en com i on comprem. Però també cal pensar en col·lectivitat, des de promoure pràctiques més respectuoses en menjadors escolars o d'empreses fins a desenvolupar instruments de pressió ciutadana sobre l'agroindústria.

Catalunya podria alimentar-se a si mateixa sense utilitzar energia d'origen fòssil ni nuclear?

Aquesta pregunta és molt àmplia, el canvi de paradigma no és únicament alimentari sinó també energètic. En aquest sentit, l'auto-suficiència energètica no pot assumir-se amb un model territorial com l'actual a ciutats com Barcelona, sinó que s'hauria de tendir a una estructura territorial sense concentracions. A més, caldria un canvi d'hàbits a nivell individual important. Una dada: l'augment de producció d'aliments a escala mundial és paral·lel i proporcional a l'augment de la gent que passa gana.

I això pot ser perquè depenem molt de l'energia?

És un problema de model alimentari global que s'ha venut com la resposta a les necessitats de les societats desenvolupades. Hi ha producció suficient per alimentar el món, la qüestió és qui controla la producció mundial d'aliments i el model pel qual s'aposta.

Creieu que és important pensar globalment i actuar localment? Que podem fer?

Sí, és molt important. Hem d'aconseguir polititzar les nostres cultures alimentàries. Per una part, està la vessant del què mengem. Per exemple, amb l'energia necessària per produir una tona de pinso de porc podríem produir-ne una de tomaques, una de pomes i una de llet. D'altra banda, també és important on i com ho consumim, podem anar al mercat del barri a peu, amb el cistell, a comprar productes frescos no envasats, per exemple.

Ruth Llamas, membre del Grup de Sobirania Alimentària d'ESF Catalunya.

FOTO RUTH LLAMAS

Activitats

<u>ACTIVITAT</u>	<u>DESCRIPCIÓ</u>
Setmana de la Lluita Camperola (Abril)	Organització d'un vídeo-fòrum amb el documental "Sóc jove i vull ser pagès/a", al cinema Casablanca a Barcelona, conjuntament amb l'ASAC.
Informe ESFeres 9 "Quan l'om demana peres"	Elaboració d'aquest informe sobre el consum energètic associat a certs aliments bàsics de la dieta catalana en funció del model de producció.
Presentacions de l'ESFeres 9	A Barcelona, a l'Espai Icària amb Maria Heras (autora) i Josep Montmany (pagès ecològic que ha participat en un cas d'estudi de l'informe) A Manresa, al Col·legi d'Enginyers Industrials, organitzat amb l'Espai de Recursos Agroecològics.
Ponència al cicle "Medi Ambient i Globalització"	Cicle organitzat al desembre pel Centre d'Estudis Amazònics, a la seu del Club Montanyenc de Sant Cugat.
Reunió amb altres ESF que treballen la SA	Participació a una reunió a Saragossa, al desembre, amb ESF València, ESF Navarra i ESF Balears.

SUD

“El Movimiento Nacional Campesino Indígena som homes i dones, joves, vells i nens organitzats. Som part de la terra, perquè sentim que la terra no té amos.”

En el si de la Via Campesina, neix i segueix construint-se el concepte de Sobirania Alimentària, com a reacció a les tesis neoliberals i al procés globalitzador depredador, i com a alternativa a l'actual model capitalista. Des del seu naixement, al 1996, s'ha convertit en una alternativa de desenvolupament (o al desenvolupament), finalment basada en la solidaritat entre els pobles i en el seu dret a l'autodeterminació. Des d'ESF Catalunya continuem donant suport a les organitzacions camperoles del Sud que defensen i lluiten per aconseguir un model de Sobirania Alimentària, aquest any a la regió Chaco, al Paraguai.

REGIÓN CHACO (PARAGUAI)

Al 2010 s'ha iniciat un nou projecte a la regió Chaco, que té com a objectiu potenciar la SA de sis organitzacions camperoles indígenes, integrants de la Via Camperola de Sud Amèrica, CLOC-Con Sud i CLOC-Regió Andina, que articula a tots els moviments nacionals camperols indígenes de la regió, a través de la **millora de l'accés als béns naturals i de l'enfortiment dels processos de producció i transformació de productes**. Per això, es compta amb l'experiència de les dues organitzacions sòcies: CENEPP, amb la qual ja es treballava a Argentina i amb CONAMURI, nova contrapart.

Durant aquest període s'ha estat treballant en l'**impuls d'un observatori de riscos i amenaces a la SA**. Concretament, aquest primer any de projecte s'ha centrat en la **definició d'estratègies i metodologies d'implementació** per a identificar les línies d'investigació futures. S'han organitzat vuit esdeveniments en **xarxes nacionals i internacionals**. A més, s'ha participat al V Congrés CLOC-VC com a espai d'intercanvi, reflexió i posada en comú sobre la lluita de les diverses organitzacions en pro de la defensa dels seus drets en l'àmbit de la SA.

També s'està treballant en l'elaboració d'una **campanya de sensibilització** sobre gestió sostenible de béns naturals i SA, mitjançant fòrums i trobades que permetin el debat entre actors responsables de la formació, la presa de decisions i la participació ciutadana. Paral·lelament, amb el suport d'estudiants becats/des, s'ha iniciat el treball per a la **recopilació i sistematització d'estudis** de riscos i amenaces a la SA.

CHACO	
Dones rurals de Paraguai construint la sobirania alimentària al Consud	
Contrapart	CONAMURI, CENEPP
Associacions ESF participants	ESF Catalunya, ESF Navarra, ESF València.
Pressupost	491.702.85€
Termini:	2009-2010

Desemborsament d'ESF Catalunya 2010	128.838,92€
Finançadors	AECID, Generalitat Valenciana, Ajuntament de Manresa, Ajuntament de Sant Cugat del Vallès, Fons Català de Cooperació, Ajuntament de Vilanova i La Geltrú.

A ESF Catalunya creiem que la **transformació social tant al Nord com al Sud és necessària** i que és una de les claus per aconseguir un desenvolupament integral. Per això, considerem necessària la **formació per a facilitar eines d'anàlisi crítica** al jovent, de manera que els permetin aprofundir en les causes de les desigualtats del patró actual de desenvolupament i fomentar així la participació ciutadana en l'àmbit associatiu. Per tal que el nostre voluntariat se senti integrat, motivat i participi en les línies de treball que l'associació porta a terme.

L'any 2009 es va definir l'**Itinerari Formatiu** que és necessari que segueixi el nou voluntariat a l'entrar en l'entitat. Aquest contempla tant sessions presencials com no presencials, i permet la possibilitat de participar al projectes que ESF Catalunya desenvolupa al Sud, amb activitats de suport orientades a la Tecnologia per al Desenvolupament, que denominen **Programa de Coneixement de la Realitat (PCR)**. Durant el 2010 s'ha continuat amb les activitats formatives de l'any anterior: la part d'itinerari i els cursos on-line .

FORMACIÓ NO REGLADA

Durant el 2010 s'han realitzat en modalitat on-line, els següents Cursos d'Introducció:

8a Edició **Voluntariat, Cooperació i Tecnologia pel Desenvolupament Humà.**

7a Edició **Gestió de Projectes de Cooperació Internacional de Base Tecnològica.**

4a Edició **Projectes d'Abastament d'Energia en Zones Rurals.**

9a Edició **Voluntariat, Cooperació i Tecnologia pel Desenvolupament Humà.**

8a edició **Gestió de Projectes de Cooperació Internacional de Base Tecnològica.**

5a Edició **Energia i Cooperació.**

També s'han realitzat sessions presencials anomenades Aravades. Dins d'aquestes sessions s'han tractat temes com la missió, la visió i els valors d'ESF Catalunya, el joc del Risk Energètic, contradiccions del procés de canvi bolivià, el moment polític i social a El Salvador, la xarxa "Enlazando Alternativas", hàbitat i comunicació.

A més, s'han realitzat dos Minicampaments, a l'abril i al novembre, i el Campament al juliol, on s'han tractat els següents temes: polítiques de cooperació, resolució de conflictes i metodologies participatives, els valors i les emocions, desigualtats Nord-Sud i gènere.

[TESTIMONI: foto]

"A través de l'educació crítica, del coneixement, de l'anàlisi i la reflexió, vas canviant i entenent la realitat d'altres maneres, des d'altres perspectives. Per a mi són processos d'obertura de ment, de qüestionar com funciona el model en el que sempre has viscut i el pensament únic que impera a la nostra societat. Aquestes experiències són les que he viscut formant part d'ESF Catalunya. I això et va canviant: a partir de transformacions individuals i col·lectives i de la unió amb gent amb interessos i preocupacions comunes sorgeix una via per aconseguir la transformació social. És aleshores, a través del treball en els grups, de compartir coneixements i experiències, de seguir formant-nos, que es generen uns espais que són els valuosos i importants. I són aquests camins els que ens han de portar a aconseguir coherentment una societat més feliç, justa i sostenible."

Muriel Prieto, membre del Grup Formació d'ESF Catalunya.

PCR- Programa de Coneixement de la Realitat

Durant el 2010, els i les PCR han participat a les següents activitats formatives:

1. **Formació on-line**
2. **Formació tècnica:** Formació en SIG i GPS, formació en qualitat i infraestructures d'aigua i sanejament i energies renovables.
3. **Formació comú:** Es tracten temes transversals i inclou tan les Aravades i altres sessions presencials com el cap de setmana de formació al juliol.
4. **Estades a terreny:** Durant el 2010, 13 estudiants van viatjar al Sud en el marc del programa. Aquests són els projectes en els que van participar:

Camerun	Millora de la gestió dels residus sòlids urbans a Dschang.
	Reportatge fotogràfic sobre el "Programa de millora de la qualitat de vida a barris d'hàbitat informal" a Yaoundé.
El Salvador	Recolzament al Pla Director.
Moçambic	Projecte Pilot d'Aigua Rural al Districte de Funhalouro.
	Programa de millora de serveis urbans bàsics a la ciutat de Maputo.
Equador	Enfortiment de la Governabilitat Ambiental a la Província d'Orellana.
	Instal·lació de sistemes de producció i consum energètic basats en recursos renovables.
Perú	Suport al projecte de Planificació Energètica.

GRUP UNIVERSITAT

Les universitats són actors cada cop més significatius en el sistema de Cooperació Internacional. Des d'ESF Catalunya **establim xarxes de treball** per acostar posicions i treballar per un model més integrador en el que la Universitat s'impliqui i es posicioni davant els problemes actuals, treballant així les relacions amb la societat civil i no només satisfent les necessitats del mercat. Una universitat orientada al desenvolupament humà no pot apuntar únicament a la formació de l'alumnat com agent econòmic.

Amb el **Grup Universitat**, format per voluntaris i voluntàries universitaris/es, facilitem la implicació de l'alumnat i els i les docents en la creació d'un espai crític per al debat, la formació i la investigació en la cooperació per al desenvolupament. Treballem l'EpD impulsant valors com la cooperació, la sostenibilitat o la capacitat crítica i organitzant activitats, fent campanyes de sensibilització i incidència. El Grup Universitat és el **vincl**e entre la **Universitat Politècnica de Barcelona i ESF Catalunya**.

Activitats del Grup Universitat durant el 2010

Quadrimestre de primavera:

- Col·laboració amb l'associació "**I'Altre Fòrum**" per dur a terme les seves jornades anuals. Durant tres dies es va mostrar el ventall de possibilitats laborals que un/a enginyer/a pot trobar.
- **Dinar ecològic per la festa de l'escola de l'ETSEIB** per tal d'incidir en el món de la sobirania alimentària.
- **Exposició de la campanya promoguda per Setem "Roba Neta"** i organització d'una *performance*.

Quadrimestre de tardor

- "**Jornades per la Resistència: Anàlisi del passat i el present, propostes de futur**" a la UPC. Durant tres matins es van realitzar aquestes xerrades on van participar més d'un centenar de persones. Els ponents de les jornades van ser, entre d'altres, Arcadi Oliveres, Miren Etxezarreta, Joan Martínez-Alier, Enric Duran o Esther Vivas.
- **Representació teatral** portada a terme en el marc de la campanya "Roba Neta" de SETEM a l'ETSEIB.
- **Campanya de Nadal** criticant el consum excessiu d'aquestes dates. Aquesta va consistir en una exposició.

Continuant el procés participatiu de reflexió i canvi que varem començar al 2007 on ens replantejàvem la nostra estructura i els nostres mecanismes de participació, durant el 2010 hem donat un segon pas amb l'elaboració entre tots i totes d'un **Pla de Comunicació**. L'objectiu ha estat la definició participativa de les estratègies de relació amb els diferents actors (interns i externs) vinculats amb ESF. Volem apostar per un nou model de comunicació, la comunicació crítica per a la participació i el canvi social, un model que sigui coherent amb el model de desenvolupament que desitgem, així com continuar apostant pel treball en xarxa.

A ESF Catalunya el paper de les persones sòcies i voluntàries és fonamental alhora de marcar el rumb de l'organització, són elles qui decideixen les línies estratègiques i fan el seguiment dels projectes i activitats, així doncs i, com no podria ser d'altra manera, aquest projecte s'ha abordat de manera transversal i participativa.

A través de tallers i diferents espais de trobada s'ha buscat anar generant consciència de la importància d'una cultura comunicativa. Per exemple, al més de novembre es va realitzar una Aravade a ESF Catalunya amb persones voluntàries sobre quin tipus de comunicació volíem. Varem comptar amb la participació de diferents especialistes de la comunicació alternativa que ens van donar eines per afrontar aquest gran repte.

Pel 2011 es farà realitat la implementació d'aquest Pla i es posarà en pràctica tot allò après en el procés participatiu del projecte.

Publicacions

Informes 2010

Col·lecció ESFeres

ESFeres 8. Inventari de vies jurídiques existents a Equador, Espanya i al Sistema Internacional, per a determinar la responsabilitat de les empreses petrolieres estrangeres per danys ambientals

El vessament de petroli al Parc Nacional Yasuní (Equador) és un exemple dels molts casos similars ocorreguts a països com Veneçuela, Colòmbia, Bolívia, Perú, etc., on l'activitat hidrocarbúfera i les ànsies de desenvolupament i creixement econòmic han deixat en desemparament als habitants de les zones a les quals hi ha hidrocarburs. El present estudi busca determinar quines són les vies jurídiques existents a Equador, a Espanya i davant el Sistema Internacional, que permetin exigir la responsabilitat de les empreses espanyoles que desenvolupen les seves activitats industrials en territori equatorià.

Autors: Andrea Arteaga Iglesias, Laura Camps Solà i Paola Villavicencio Calzadilla.
Edició en castellà i català.

ESFeres 9. Quan l'om demana peres

L'insostenible consum energètic del sistema alimentari

Aquest estudi es presenta com una revisió del sistema agroalimentari actual des del punt de vista de l'energia i dels impactes dels seu ús, per part dels diferents models de producció, distribució i consum alimentari. Se n'ha dividit el contingut en tres blocs fonamentals: i) Introducció al sistema agroalimentari mundial i a les alternatives existents, com un contingut previ fonamental per a poder entendre les dinàmiques i relacions econòmiques, socials i ambientals en les quals el nostre sistema agroalimentari es desenvolupa; ii) Consums energètics associats a les fases de la cadena alimentària, en el qual s'introdueix la importància de l'energia en l'alimentació i es desglossen una a una les principals fases del sistema de producció i distribució d'aliments, descrivint-ne els seus consums energètics associats; iii) Casos pràctics de comparatives energètiques entre quatre aliments escollits (poma, tomàquet, llet i porc).

Autora: María Heras López

Tutors – col·laboradors: Grup de Sobirania Alimentària (Josep Prat, Ruth Lamas, Cristina Díaz, Maria Domingo)

Propostes d'ESF Catalunya i el Projecte Planeta Azul del Consell de Canadencs

PEL QUE FA A la resolució 7/22 del Consell de Drets Humans de les Nacions Unides sobre les obligacions de Drets Humans en relació amb l'accés a l'aigua potable i al sanejament.

Les propostes d'aquest informe proporcionen una visió general de les qüestions clau referents a la funció del sector privat en els serveis d'aigua i sanejament i al dret a l'aigua.

L'informe està dividit en quatre parts: la primera, resumeix les qüestions clau pel que fa a la participació del sector privat i la privatització de l'aigua; la segona, investiga les obligacions de l'estat de defensar els drets humans; la tercera, estudia els obstacles als quals s'enfronten les comunitats en la recerca de recursos per combatre els abusos dels drets humans; i la última, proposa algunes recomanacions i àrees per a futures investigacions.

Documentals

La campanya "Aigua de tothom, un dret i no una mercaderia" va aprofitar l'Exposició "Aigua, Rius i Pobles" per a elaborar tres documentals a partir d'entrevistes i dirigits a la sensibilització del públic general. Els temes desenvolupats han estat:

- El dret humà a l'aigua i la perspectiva de bé comú
- La mercantilització de l'aigua i els seus impactes
- La gestió pública, la participació i els processos de remunicipalització

Pots veure aquests documentals (en castellà, català i anglès), així com altres vídeos sobre les diferents jornades que hem organitzat al nostre canal Vimeo (<http://vimeo.com/channels/isf>)

Web 2010

Durant el 2010 hem potenciat la comunicació dels projectes del Sud amb la creació de web temàtiques. Així, hem llançat la web del **Programa Barris, Serveis Urbans i ciutadania** (www.esf-cat.org/probarris) i la **d'Aigua i Governabilitat, construint el dret humà a l'aigua** (www.esf-cat.org/proaigua). A les webs es pot trobar tant informació sobre els programes desenvolupats al Sud com de les seves metodologies, línies d'intervenció o del seu finançament. També s'hi troben vídeos i notícies relacionades, així com altres enllaços d'interès.

Durant el 2011 es llançaran les web de programes Sud que actualment tenim en construcció, així com les webs de les diferents campanyes Nord.

Pantallazo ENERGIA [En construcció]

Pantallazo SOBAL [En construcció]

(això són només exemples, es farà muntatge)

LA PÀGINA DE LA SOLIDARITAT

L'ONU declara l'accés a l'aigua i el sanejament un dret humà

► L'assemblea general va aprovar el projecte de resolució presentat per Bolívia, amb 122 estats a favor, 41 abstencions i cap oposició

Acció reivindicativa a càrrec de membres d'Enginyeria Sense Fronteres Catalunya

LL. R. / MANRESA

■ L'assemblea general de l'Organització de Nacions Unides va aprovar, el 28 de juliol passat, el projecte de resolució presentat per Bolívia, perquè l'aigua i el sanejament són drets humans. L'acte va ser transmès en directe per Internet.

Canadà, Austràlia i Nova Zelanda), curiosament països amb grans reserves d'aigua dolça, igual que Brasil, Suècia i Japó. Entre els que es van abstenir i no disposen d'aigua crida l'atenció o no molt clars

votació, especialment als de la Unió Europea. En qualsevol cas, Enginyeria Sense Fronteres Catalunya, com a moviment per a la justícia de l'aigua, felicitem el govern espanyol pel seu suport a la

tacions respectives. És una victòria dels drets humans, ja que s'hi reconeix que el dret humà a l'aigua és essencial per al gaudi dels altres drets.

Les 41 abstencions

► Els 41 països que es van abstenir en la votació de la resolució són: Austràlia, Àustria, Bòsnia i Hercegovina, Bulgària, República Xipre, República Eslovènia, Etiòpia, França, Irlanda, Itàlia, Kazakhstan, Kenya, Letònia, Lituània, Luxemburg, Països Baixos, Nova Zelanda, República de Corea, Romania, Eslovàquia, Trinidad i Tobago, Turquia, Regne Unit, Tanzània i Zàmbia.

el Periódico.cat / OPINIÓ

Portada Opinió Món Política Barcelona Societat Ciència Tecnologia Economia Esports Cultura

Humor gràfic Fòrums Enquestes Les teves imatges La Defensora de la Igualtat

Portada > Opinió

19/4/2010 CARTA DESTACADA DEL DIA

La raresa d'una jove que vol ser pagesa

MÉS INFORMACIÓ

- Cartas de los lectores (I)
- Cartas de los lectores (II)

RUTH LAMAS
BARCELONA

Aquestes dues paraules, *jove* i *pagesa*, no solen anar juntes.

Resulta ben estrany que algú es vulgui dedicar a aquesta professió, i més encara si ha estudiat una carrera universitària o bé qui ho afirma és una noia. L'art de conrear la terra és considerat un treball esclau alhora que mal remunerat. Tot i així, resulta que la dels pagesos és una condició necessària per a la nostra vida alimentària.

Avui dia, l'agricultura representa el 2,46% de la població ocupada de Catalunya, segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya. És un percentatge que es redueix any rere any. I fins i tot així, encara hi ha gent (incloent-hi els joves) que, igual que jo, té la inquietud i les ganes de fer de pagès. Es tracta d'una decisió arriscada i compromesa en un territori on l'accés a la terra no és fàcil, ja que, la *cultura del toxo* o bé els projectes vinculats a grans infraestructures s'han imposat arreu. A part del drama de dependre de les subvencions, que afecten la planificació de les explotacions

—que moltes vegades impliquen grans inversions per part de la pagesia—, que concedeixen els governs no sempre de forma coherent.

D'altra banda, cal posar sobre la taula unes altres qüestions com els cultius transgènics i els models agressius imposats per aquesta tecnologia. La setmana que ve és la Setmana de lluita per una agricultura i una alimentació lliure de transgènics, i crec que és el moment d'estudiar la situació del sector primari. S'ha de fer una aposta clara per la supervivència del camp, perquè cada vegada més persones creiem que un altre model d'agricultura i alimentació és possible. Avui, per estrany que sembli, dic amb orgull que sóc jove i que vull ser pagesa.

rt del dia

c jove i vull ser pagesa

a ben estrany que algú es vulgui dedicar a aquesta professió, i més encara si ha estudiat una a universitària o bé si qui ho afirma és una noia. L'art de conrear la terra és considerat un esclau alhora que mal remunerat; tot i així resulta la condició necessària per a les nostres alimentàries. Avui, l'agricultura representa el 2,46% de la població ocupada de Catalunya, i atge que es redueix any rere any. I fins i tot així encara hi ha gent (i joves també!) que la inquietud i les ganes de fer de pagès. Decisió arriscada i compromesa en un territori on a la terra no és fàcil, ja que o bé la cultura del toxo o bé els projectes vinculats a grans structures s'han imposat arreu.

del drama de dependre de les subvencions, que afecten la planificació de les explotacions, i cal posar sobre la taula altres qüestions com els transgènics i el model agressiu imposat per ta tecnologia. Ara es farà la setmana de lluita Per una agricultura i una alimentació lliure de ènics, i considero que és moment de visibilitzar la situació del sector primari. Cal una aposta per la supervivència del sector. Perquè cada cop més persones creiem que un altre model cultura i alimentació és possible, avui puc dir amb orgull que si, sóc jove i vull ser pagesa.

Petroli fins a la sopa

■ El 16 d'octubre es va celebrar el Dia Mundial de l'Alimentació, amb el lema *Units contra la fam*. Això em recorda un informe de la FAO que afirmava que la població afamada ha disminuït de gairebé 100 milions de persones aquest any. Tanmateix, el fet que uns 1.000 milions de persones continuïn patint fam indica que existeix un problema estructural més profund.

Si indaguem sobre les causes, sembla que el nostre sistema alimentari és insostenible a causa de diversos factors, però crida l'atenció especialment la influència de l'energia en el (des)equilibri alimentari mundial. La deslocalització de processos i la diferència entre el preu d'origen i el de consum evidencien que el sistema alimentari s'ha convertit en un procés industrial insostenible en què els països del Sud produeixen les primeres matèries i els del Nord les processen. Aquest model depèn de l'energia en totes les fases. Així, amb l'augment del preu del petroli fruit de la crisi energètica actual, també s'ha disparat el preu dels aliments que tants i tants quilòmetres recorren des que són produïts fins que són servits al plat.

Aquest punt d'inflexió pot ser una bona ocasió per posar en pràctica estratègies que permetin transformar la realitat de la fam i la manca de proveïment que afecten una gran part de la població mundial. Comparar la intensitat energètica associada al sistema agroalimentari convencional i la d'un model basat en l'agroecologia ens en dona pistes. Necessitem deixar de ser dependents d'un model alimentari que devora petroli des del camp fins al plat. No, no volem petroli també a la sopa!

MARTA PULGAR PADIAL, membre d'Enginyeria sense Fronteres Barcelona

EXPOSICIÓ

Algunes de les impactants imatges que es poden veure a l'exposició i que serveixen per fer reflexionar sobre la utilització d'aquest bé tan necessari per a la vida humana.

Una mostra del poder de l'aigua al món

L'exposició 'Aigua, rius i pobles' es pot veure a Barcelona fins al 30 de maig i es previst que arribi a Tarragona al juliol

SIGNATURA

Aquests dies es pot veure al Museu Marítim de Barcelona l'exposició *Aigua, rius i pobles*, que ha reunit personalitzats d'arreu del món com Danielle Mistérand, Federico Mayor Zaragoza, Cristina Narbona, Monsenyor Luis Infanti (líder xilè contra els plans d'Endesa), Anne Le Strat (tinent d'alcaldia de París, responsable d'Aigua, Sanejament i Gestió de Canals), Patrick McCully (activista mediambiental i director d'"International Rivers", San Francisco, EUA), Emanuele Lobina (experta aigua i governabilitat, Public

Service International Research Unit, Regne Unit), entre d'altres.

Aquesta exposició fotogràfica internacional documenta l'efecte sobre les persones de les polítiques hidràuliques mundials i també el seu impacte sobre la naturalesa. S'han organitzat més de 25 actes paral·lels, com taules rodones, xerrades i excursions.

A través de fotografies de 25 casos emblemàtics de diversos continents, i cinc casos catalans, s'explica les diverses cares de les problemàtiques relacionades amb l'aigua, com la conta-

A través de 25 fotografies es recorren tots els continents.

minació per purins, la salinització dels rius o la privatització d'aquest recurs de primera necessitat.

L'exposició s'ha acompanyat d'un conjunt d'actes organitzats pels moviments socials, sindicats, associacions, educadors, artistes, experts i institucions vinculats a la matèria, que debaten al costat de diferents actors i en diversos formats (xerrades, taules rodones, conferències, cine forums, teatre, activitats vivencials) el futur i les estratègies per al segle XXI d'aquest prestat recurs.

La privatització dels ser-

veis d'aigua i sanejament com a conseqüència de la pressió del Banc Mundial ha agreujat la vulnerabilitat dels més dèbils, en transformar els ciutadans en clients i en ignorar que l'accés a l'aigua potable ha de ser considerat i garantit com un dret bàsic. *Aigua, Rius i Pobles* vol donar la paraula a aquestes persones, a la vegada víctimes i lluitadores per un món més just, digne i sostenible. Potser no tenen la solució als problemes, però els pateixen en primera línia i, per això mateix, mereixen ser escoltades i tingudes en compte.

El deute dels altres

● El Senat debatrà el Projecte de Llei de Reforma del Sistema de Suport Financer a la Internacionalització de l'empresa espanyola. Aquesta reforma havia de deslligar el suport a l'empresa espanyola a l'exterior de l'Ajuda Oficial al Desenvolupament i dels mecanismes de generació de deute extern, que han creat un llast tan insostenible com injust als països més empobrits del món.

Malauradament, i si no hi ha un canvi d'última hora, res d'això no s'aconseguirà. Amb l'agreujant que ni hi haurà prou garanties sobre la transparència del destí final d'aquests ajuts públics, ni que respectin els drets humans en aplicar-se als països receptors. No sembla que èticament sigui la millor opció quadrar els nostres comptes a costa del futur dels més desfavorits. Potser millorarem en alguna dècima el nostre dèficit públic en concedir crèdits en lloc de donacions, però serà a costa d'aguditzar una de les principals causes estructurals de la pobresa: el deute extern. / MIQUEL CARRILLO, membre de l'Associació Catalana d'Enginyeria Sense Fronteres, Barcelona.

Garanties pel dret humà a l'accés a l'aigua potable i al sanejament

El Consell de Drets Humans de Nacions Unides va reconèixer aquest dret el 30 de setembre de 2010

DESTACAT:

“Com a membres del moviment per la justícia global de l'aigua des d'ESF pensem que la nostra responsabilitat com a ciutadania és exigir als nostres Estats la garantia del DHAS per a tothom.”

Antecedents: un dret explícita o implícitament previst a la legislació internacional

El dret humà a l'accés a l'aigua potable i al sanejament (DHAS) **es preveia ja a múltiples declaracions i tractats internacionals**. Si bé, fins aleshores, el fonament del mateix havia estat l'Observació General nº15 del Comitè de Drets Econòmics, Socials i Culturals de 2002, on es definia com “el dret de tots a disposar d'aigua suficient, salobre, acceptable, accessible i assequible per l'ús personal i domèstic” i a serveis de sanejament de bona qualitat i en quantitat suficient, inclòs posteriorment per Catarina d'Albuquerque, Experta Independent, al seu informe de 2009.

2010: un pas endavant en el reconeixement del DHAS

Aquest any ha estat positiu per aquells moviments que defensem l'aigua com a dret humà, ja que per primer cop a nivell universal s'ha reconegut aquest dret com a tal. El 28 de juny de 2010 l'Assemblea General (AG) -142 vots a favor, 22 abstencions i cap en contra- va aprovar la *Resolució el dret humà a l'aigua i al sanejament*¹, ara legitimada pel Consell de Drets Humans (CDH).

Dubtes a nivell internacional

Tot i el seu reconeixement, **cal remarcar alguns aspectes d'aquesta última resolució** que no van en la línia línia del reconeixement de l'accés a l'aigua potable i al sanejament com a dret humà universal. Abans d'entrar a analitzar el contingut, ja grinyola el seu títol, *Els drets humans i l'accés a l'aigua potable i al sanejament*¹, posant de manifest la tensió entre aquells Estats que defensen l'accés a l'aigua potable com a dret humà, i aquells que el consideren únicament com una obligació de garantia dels drets humans derivada de diferents tractats internacionals, posició que actualment té més pes a Nacions Unides.

Respecte al seu contingut, cal destacar les **previsions sobre la forma d'implementació de la mateixa a nivell nacional**. La resolució inclou, i deixa a la discrecionalitat dels Estats, la possibilitat de fer participar a actors no estatals en el subministrament d'aigua potable segura i serveis de sanejament, deixant la porta oberta als operadors privats i a les transnacionals, la garantia d'aquest dret humà, seguint les recomanacions que l'Experta havia formulat al seu últim informe. Això sí, obliga als Estats a assegurar-se de que els proveïdors de serveis no estatals compleixin amb les seves responsabilitats de drets humans, emfatitzant que el fet de delegar en tercers no els eximeix de les seves obligacions de drets humans.

Així, preveu que els Estats deuen implementar el DHAS a **nivell nacional mitjançant l'aprovació de lleis, reglaments i polítiques públiques** que incloguin instruments i mecanismes adequats, per aconseguir paulatinament la plena realització de les obligacions de drets humans referents a aquest tema. S'ha criticat que s'inclogui el mot

¹ A/64/L.63/Rev.1*

“paulatinament” en referència a la realització d'aquest dret, ja que el que fa és graduar l'obligació dels Estats o de la resta d'actors que participen en el sector de l'aigua, en funció de les seves possibilitats.

Pròxima batalla: la forma d'implementació del DHAS

Com a membres del **moviment per la justícia global de l'aigua** des d'ESF pensem que la nostra responsabilitat com a ciutadania és exigir als nostres Estats la garantia del DHAS per a tothom, amb independència del nivell monetari o classe social a la que es pertanyi. Hi ha un mínim indispensable per a viure, i la garantia de l'accés a l'aigua potable i al sanejament com a dret humà conforma aquest mínim.

A nivell nacional, primer hem d'exigir la inclusió i el reconeixement explícit del DHAS als nostres ordenaments nacionals, com a dret fonamental i autònom, excloent la possibilitat de que el sector privat participi en la garantia del mateix. La garantia del DHAS i del servei d'aigua ha de dependre d'un operador públic d'aigua.

Potser que tot i així, molts Estats optin per cedir aquest servei al sector privat, sota la fórmula dels partenariats públic-privats. En aquest cas, cal recordar als Estats que han de vetllar per la transparència en el procés de planificació i execució en el subministrament d'aquest servei, i deuen garantir la participació activa, lliure i autèntica de les comunitats locals afectades i els interessats pertinents. A més, han d'integrar el paràmetre dels drets humans com a eina d'avaluació del impacte a llarg termini del procés de garantia de la prestació del servei.

Aquesta possibilitat de que el sector privat participi en la garantia del DHAS, no s'ha de veure com un afebliment o derrota del moviment per la justícia global de l'aigua, sino més bé, com la possibilitat de seguir donant passos per a que la garantia dels drets humans quedi fora de la lògica del mercat.

A nivell internacional, hem de continuar pressionant als diferents òrgans de Nacions Unides que s'han compromès a garantir el DHAS. Aquesta garantia pot portar-se a terme a diferents nivells, des de reclamar que el DHAS s'inclouï als diferents instruments de protecció dels drets humans aprovats pel CDH, la seva previsió a les resolucions aprovades per l'AG, o inclòs la necessitat d'elaborar un tractat internacional sobre la matèria.

Lidia Serrano, membre de la campanya “Aigua de tothom, un dret i no una mercaderia”

L'ASSOCIACIÓ CATALANA D'ENGINYERIA SENSE FRONTERES
és una entitat declarada d'utilitat pública per la Generalitat de Catalunya

INFORMACIÓ ECONÒMICA ANY 2010

PROJECTES SUD	1.753.042	75,64%
Camerun	404.740	17,46%
Zona Andina	464.514	20,04%
El Salvador	466.879	20,14%
Moçambic	257.472	11,11%
Argentina / Paraguai	119.903	5,17%
Assessories	39.534	1,71%

PROJECTES NORD	289.001	12,47%
Incidència i Sensibilització	216.512	9,34%
Educació per al Desenvolupament	72.489	3,13%

ADMINISTRACIÓ/COMUNICACIÓ	275.638	11,89%
----------------------------------	----------------	---------------

FONS PÚBLICS	2.056.612,81	88,7%
Generalitat	696.068	30,0%
Ajuntaments i Diputacions	688.497	29,7%
Administració espanyola	428.481	18,4%
Unió Europea	243.567	10,5%

FONS PRIVATS	93.793,50	4,0%
Col·legis i Universitats	48.690	2,1%
Fundacions i empreses	5.910	0,2%
Altres donacions	25.182	1,0%
Col·laboracions amb altres col·lectius	14.012	0,6%

Quotes de socis/es	53.312	2,3%
---------------------------	---------------	-------------

Ingressos per activitats	85.184	3,6%
---------------------------------	---------------	-------------

Interessos i extraordinaris	28.265	1,2%
------------------------------------	---------------	-------------

TOTAL DESPESES 2.317.681,18

TOTAL INGRESSOS 2.317.167,41

RESULTAT -513,77

ORIGEN DELS RECURSOS

“La gran majoria dels recursos s’han obtingut de fons públics, fruit d’importants convenis plurianuals”

[gráficas]

FONS PÚBLICS 88,75%
FONS PRIVATS 4,05%
QUOTES DE SOCIS / AS 2,30%
INGRESSOS POR ACTIVITATS 3,68%
INTERESSOS I EXTRAORDINARIS 1,22%

DESTINACIÓ DELS RECURSOS

“De cada 100 euros executats per ESF: 75,64 € van a projectes de cooperació sobre el terreny, 12,47 € a campanyes d’incidència i formació al Nord i 11,89€ pel funcionament i gestió de l’entitat”

[gráficas]

PROJECTES SUD 75,64%
PROJECTES NORD 12,47%
ESTRUCTURA INTERNA 11,89%

Indicadors 2010

Número de socis: 612
Entitats finançadores: 40
Beques: 3
Contractats i contractades: 28

Ni un pas enrere!

El 2010 segurament es recordarà com **un punt d'inflexió pel que fa a les polítiques de cooperació a casa nostra**. Quan d'aquí uns anys mirem enrere, i espero equivocar-me, veurem com la solidaritat, en xifres i implicació política, va prendre un rumb que malauradament no és el que reclamem les organitzacions de la societat civil.

L'acudit que corre és que, certament, s'està guanyant en coherència, que era una de les grans novetats del vigent **Pla Director de l'AECID**, però amb les polítiques econòmiques neoliberals que la crisi actual està potenciant. Cada vegada amb més força, s'estan obrint espais per a que l'empresa aprofiti les eventuais oportunitats que la cooperació pugui donar-li en la seva necessitat d'internacionalitzar-se. Obviament, no han faltat els estudis i els experts que posen música a aquesta política, tot assegurant, en base a un grapat d'exemples, que només hi ha oportunitats i coses a guanyar en la participació de les empreses espanyoles. És probable que sigui així en algun cas, però encara cal demostrar que aquesta és la regla general i que els interessos econòmics no distorsionen una política pública que hauria de basar-se en l'absència de lucre i en l'interès públic i general.

Els riscos són evidents i passen precisament pel que volia evitar la reforma d'un dels instruments més controvertits de la cooperació espanyola, el Fons d'Ajuda al Desenvolupament (FAD). La **reforma del FAD** ha estat una prova de les veritables intencions i tarannà del Govern actual, així com del lloc secundari que reserva a la cooperació en la seva acció exterior. D'aquell fons se n'han creat dos, el **FIEM** i el **FONPRODE**: el primer havia d'ajudar a la internacionalització de l'empresa i no computar com Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD), i el segon havia de dedicar-se exclusivament al Desenvolupament, recolzant en bona mesura el sistema de Nacions Unides i altres iniciatives internacionals. Malgrat la idea inicial, el **FONPRODE** esdevindrà un fons financer, enfocat a la promoció d'activitats econòmiques. Es convertirà en una mena de banc d'inversions internacional amb més de 2.000 milions d'euros per funcionar. De lluny, més pressupost que la pròpia AECID, amb un reglament operatiu refusat per tot el tercer sector per intentar saltar-se les limitacions de generació de deute als països més empobrits, no donar prou garanties sobre el tipus d'iniciatives econòmiques que impulsarà, ni mecanismes de transparència real, "per no posar en risc les operacions comercials", com deia un dels seus màxims responsables.

Amb altres instruments com el **Fondo de Agua**, està passant el mateix. L'empresa privada, lògicament, intenta buscar negoci allà on sigui, i l'administració està fallant a l'hora de delimitar que n'és objecte i què no, amb o sense crisi. A més, el **compromís envers la inversió en AOD ha trencat la seva tendència cap el famós 0,7%**, que cada cop se situa més lluny avui, potser, al 2015. I per acabar d'adobar-ho, es qüestiona el paper de les ONG i allò que aportem a la solidaritat, en termes d'eficiència però amb una

indissimulable voluntat de treure's de sobre una veu que torna a ser crítica i incòmoda.

Ara més que mai, cal mobilitzar-se per garantir una solidaritat genuïna, una política pública, social, amenaçada sobre tot per la nostra incredulitat o la nostra indiferència.

Miquel Carrillo, coordinador d'àrees d'ESF Catalunya

P 27 La defensa de les persones defensores dels Drets Humans a Equador

““El sistema d’extracció de recursos naturals ha provocat una infinitat de violacions dels Drets Humans y la depredació de la natura”

Quina és la situació actual de l’Equador al voltant de l’extracció dels recursos no renovables?

Equador ha mantingut un sistema d’extracció de recursos naturals i d’exportació en brut sense cap valor afegit. No ha significat una aportació pel desenvolupament humà de la població si no que ha provocat una infinitat de violacions dels Drets Humans i col·lectius i la depredació de la natura. Les concessions per l’exploració minera a gran escala en la Serra Sud i la Amazònia Sud s’han imposat malgrat la protesta social. En els propers anys, s’implementaran i es violentaran més aquest drets, per la necessitat de sostenir el procés d’inversió social iniciat per l’actual Govern i mantenir el sistema de dolarització en una economia que no té producció pròpia.

I què pot succeir en un futur si s’incrementen les concessions?

Es previsible que, per garantir l’exploració, s’implementin processos de militarització i d’assetjament a les comunitats que es resisteixin a aquestes activitats. Aquests processos estaran coordinats amb forces militars nacionals i organismes de seguretat de les transnacionals, com succeí en Dayuma i Tiguino (Orellana), Portete de Tarqui i Mollecturo (Azuay) i Limón Indanza (Zamora).

Quina es la situació dels defensors de DDHH i defensors de la Natura?

Els principals objectius del Govern han estat la inversió social i l’enfortiment de l’aparell estatal. No obstant, ràpidament es va confondre la necessitat d’un lideratge ferm amb l’aplicació de sistemes de repressió a sectors socials contrariats a la continuació del model de desenvolupament basat en l’extracció de recursos. Per això es va produir la ruptura de certs moviments socials i el Govern. L’Estat vol eliminar als que considera com dissidència, persones que intenten avançar en una nova constitució i que posseeixen, com únic medi de repressió, la mobilització social. Es donen sobretot en les zones on s’apliquen polítiques extractives, en la frontera nord d’Equador i a l’Amazònia, on INREDH té major presència. Ara s’estén també a la zona sud del país.

Quin tipus de mobilitzacions es realitzen?

Algunes busquen majors beneficis sectorials, d’altres, com la dels indígenes i defensores del medi ambient, lluiten per l’aigua, el territori i, en general, la plurinacionalitat. Qüestionen la política extractivista i depredadora del Govern equatorià actual.

Quin són els principals reptes en la lluita de les garanties dels DDHH i del Medi Ambient a Equador?

S’han implementat formes de control sobre l’institucionalitat de l’Estat, cercant el control dels diferents poders. Diversos grups socials han estat vetats al debat polític.

En INREDH hem definit cinc problemes sobre els que estem treballant:

Criminalització de les seves activitats: des de sectors governamentals s’instauren judicis per sabotatge i terrorisme a líders socials.

Fustigació judicial: des d’empreses d’extracció de recursos que utilitzen el sistema judicial per perseguir als líders socials, acusant-los de furt, agressió, calumnies, etc.

Persecució política: els líders socials són inserits en llistes negres a fi de boicotejar el seu treball.

Desprestigi personal i institucional: cada dissabte, a la ràdio i la televisió governamentals, el president insulta i denigra als defensors i defensores dels Drets Humans i de la natura.

Control financer i polític d'activitats institucionals.

També és important treballar amb els jutges i fiscals pel desconeixement de la situació dels defensors i defensores i per la vulnerabilitat enfront pressions governamentals.

Com contribueix INREDH en el procés?

INREDH, en el seu Pla Estratègic, ha definit treballar amb aquest sectors de base proporcionant el recolzament tècnic als moviments socials que reivindiquen drets humans i, en especial, els drets col·lectius; a més d'impulsar accions que protegeixin la llibertat d'acció política d'ONG's i organitzacions socials.

També es recolzar a líders d'organitzacions socials de base criminalitzats o fustigats a través del sistema judicial, profunditzant i ampliant la cobertura de l'assessoria i patrocini jurídic. El "Programa de protecció i defensa de defensor@s de drets humans", està ja present en 12 províncies del país i involucra a 72 organitzacions de base que treballen pels drets ambientals, de gènere, de lliure opció sexual, del sistema penitenciari i dels drets dels pobles indígenes i de cultures urbanes diverses.

Quin és l'impacte de la cooperació catalana (ISF) en el procés? Llissons apreses del binomi INREDH-ISF Catalunya?

El recolzament de la cooperació catalana i la coordinació de ISF Catalunya han permès mantenir el treball en l'Amazònia nord del país i ara permetrà la seva projecció cap a l'Amazònia sud; tant en la protecció i capacitació de defensors i defensores de la natura, així com en la protecció dels drets de la natura. Un dels punts importants d'aquesta relació és la coordinació institucional, en la que s'han involucrat poders locals, com el Govern Provincial d'Orellana i el Govern Municipal de Francisco d'Orellana, on concorren diverses visions i estratègies institucionals. Un altre dels factors importants és la complementarietat d'accions, doncs es vincula la visió tècnica i jurídica de INREDH, amb l'organització de RLCAS, la institucional dels governs locals i la mirada internacional de ISF Catalunya.

Foto: Caminada per pressionar a la Assemblea Constituent, en Montecristi, per a que aprovés l' amnistia als defensors i defensores criminalitzats. (INREDH, Ana Acosta)

Entrevista a Luis Ángel Saavedra, director d'INREDH, contrapart d'ESF Catalunya a Equador.

SEUS I AGRAÏMENTS

A CATALUNYA:

- Barcelona. Seu Central:

C/ Múrcia, 24 baixos
08017 Barcelona
Telèfon: 93 302 27 53
Fax: 93 302 53 68
contacta@esf-cat.org

- Girona:

Local d'associacions Escola Politècnica Superior Campus de Montilivi - Edifici
Politécnica || Universitat de Girona
Av. Lluís Santaló s/n apartat 17071
17003 Girona
Telèfon: 972 41 84 73
Fax: 972 41 84 73
girona@esf-cat.org

- Lleida:

Seu del Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials (CETILL)
C/ Aribau, 8, 25008 Lleida
Telèfon: 973 23 22 53
lleida@esf-cat.org

- Tarragona:

Seu del Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Tarragona
Av/ Roma, 7, entresòl
43005 Tarragona
Telèfon: 697 542 850
tarragona@esf-cat.org

També ens pots trobar a :

Reus: reus@catalunya.isf.es

Mataró: mataro@catalunya.isf.es

Sant Cugat: sancugat@catalunya.isf.es

Cambrils: cambrils@catalunya.isf.es

L'Hospitalet de Llobregat: lh@catalunya.isf.es

Salou: salou@catalunya.isf.es

Vilanova i la Geltrú: vilanovailageltru@catalunya.isf.es

Sta. Coloma de Gramanet: santacolomag@catalunya.isf.es

Gavà: gava@catalunya.isf.es

Terrassa: terrasa@catalunya.isf.es

Manresa: manresa@catalunya.isf.es

Al l'exterior:

Moçambic:

Av. Paulo Samuel Kankhomba 1.042, 3ª planta
Bairro Central, Maputo.

Av. Hamde Sekou Touré s/n
Barri Balane-1, Inhambane Ciutat
Telèfon: +258 293 20106
mozambique@esf-cat.org

- El Salvador:

c/ Clavel, 13H, Colonia La Sultana ||, Antiguo Cuscatlán
Telèfon: +503 224 353 15
elsalvador@esf-cat.org

- Camerun :

Montée Maison Blanche. Byiem Assi B.P. 3356 Yaoundé/Messa
Telèfon: +237 2310076
Cel.: +237 6163916
cameroun@esf-cat.org

- Argentina:

Galpón. Rotonda Sur s/n 3740 Quimilí, Santiago del Estero
Telèfon: +54 0384 342 1195
argentina@esf-cat.org

- Perú:

Jr. Casuarinas 738, Urb. El Ingenio, Cajamarca
Telèfon: +51 763 640 24
andes@esf-cat.org

- Equador:

Quito Esq. Ernesto Rodriguez s/n.
Fco de Orellana, Orellana
ecuador@esf-cat.org

- Bolívia:

C/ L. Cabrera E-199 esq N. Aguirre
4º Planta oficina 404, Cochabamba
Telèfon: +591-4-468 1437
bolivia@esf-cat.org

-Paraguai

C/Montevideo 1420, Asunción
Telèfon: +595 21 444 317
paraguay@esf-cat.org

AGRAÏMENTS

Administracions Públiques

Unió Europea

Agència Espanyola de Cooperació Internacional pel Desenvolupament (AECID)

Secretaria Espanyola de Cooperació Internacional (SECI)

Generalitat de Catalunya

Govern Foral de Navarra

Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD)

Agència Catalana de l'Aigua (ACA)

Diput. de Barcelona

Diput. de Girona

Diput. de Lleida

Diput. de Tarragona

Diput. de Huelva

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Fons Andalus de Municipis per a la Solidaritat Internacional (FAMSI)

Fons Mallorquí

Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Institut de la Joventut

Ajuntaments

Cambrils

Canovelles

Cervera

Cornellà de Llobregat

Badalona

Barcelona

Berga

El Masnou

El Prat de Llobregat

Esplugues de Llobregat

Girona

Igualada

L'Hospitalet de Llobregat

Lleida

La Roca del Vallès

Les Borges Blanques

Les Franqueses del Vallès

Malgrat de Mar

Manresa

Montcada i Reixac

Olot

Platja d'Aro

Reus

Rubí

Salou

Sant Cugat

Sant Boi de Llobregat

Sant Joan Despí

Sant Just Desvern

Santa Coloma de Gramanet

Seròs

Solsona

Tarragona

Terrassa
Tiana
Valls
Vidreres
Vilafranca del Penedès
Vilanova i la Geltrú

Universitats

Universitat Autònoma de Barcelona
Universitat de Barcelona
Universitat de Girona
Universitat de les Illes Balears
Universitat Rovira i Virgili
Universitat Politècnica de Catalunya
Universitat Oberta de Catalunya

Col·legis d'Enginyers

Col. d'Ambientòlegs
Col. d'Eng. Agrònoms de Catalunya
Col. d'Eng. de Camins, Canals i Ports de Catalunya
Col. d'Eng. de Forests de Catalunya
Col. d'Eng. Industrials de Catalunya
Col. d'Eng. Tècnics Industrials de Barcelona
Col. d'Eng. Tècnics Industrials de Girona
Col. d'Eng. Tècnics Industrials de Lleida
Col. d'Eng. Tècnics Industrials de Manresa
Col. d'Eng. Tècnics Industrials de Tarragona
Col. d'Eng. Tècnics Industrials de Vilanova i la Geltrú
Col. d'Eng. Tècnics Agrícoles de Catalunya
Col. d'Eng. Tècnics d'Obres Públiques de Catalunya

Altres finançadors

Caixa d'Enginyers
Notaria Enrique Jaime Ventura Paradinas
Treballadors ACC10
Treballadors Col·lectiu 0.7
Construmática Servicios de Información profesional, S.L.
INGENET CONSULTING SCP
Muntatges Garmo
TMB
FGC
